

Leto XX. Stev. 277

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka 4 Cene 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 V MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1941 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
V OD 1. JUNJA 1954 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z BORBO.

S SEJE PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SZDL

Poglobitev sodelovanja

med SZDL in delavskim gibanjem v skandinavskih in evropskih deželah zaželeno z obeh strani

Beograd, 19. nov. — Predsedstvo Zveznega odbora SZDLJ je imelo včeraj dopoldne sejo, ki ji je predsedoval član predsedstva tov. Moša Pijade. Generalni tajnik SZDLJ tov. Edvard Kardelj in član predsedstva tov. Rodoljub Čolaković sta poročala o obisku delegacij SZDL pri socialističnih strankah skandinavskih dežel in Belgije. Tov. Kardelj je v obširnem poročilu že v začetku poudaril, da so potekali razgovori in stiki s predstavniki socialističnih strank skandinavskih dežel v prijateljskem duhu.

»Vzdušje je bilo zelo prijateljsko, s sadovi smo lahko zadovoljni,« je rekel tov. Kardelj, potlej pa je opisal svoje vtise o življenju in delu socialističnih strank skandinavskih dežel, o gospodarskem razvoju in notranje političnih zadevah teh dežel. Jugoslovanska delegacija je dobila vtis, da je delavsko, socialistično, gibanje v teh deželah zelo močno in da pomeni nepremagljivo silo. Pridobitve socialističnih

Gospodarski razgovori z ZDA se v Washingtonu še nadaljujejo

Washington, 19. nov. (Tanjug). Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozara Vukmanovića mudi v ZDA, in predstavnik ameriške vlade sta se sporazumela, da se bosta Svetozar Vukmanović in direktor uprave za stike s tujino Harold Stassen v teku današnjega dne še enkrat sestala. Sestanek je bil popoldne in se je

Novi francoski veleposlanik v Beogradu

Beograd, 19. nov. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je privolil v imenovanje g. François Couleata za novega francoskega veleposlanika v Beogradu. Doslej je bil veleposlanik v Teheranu.

ODNOSI MED VZHODOM IN ZAHODOM v razgovorih Mendes-France—Eisenhower

Francoski ministrski predsednik o možnostih francosko-nemškega sodelovanja — Vprašanje ameriške pomoči v Vietnamu

Washington, 19. nov. (AP). Diplomatski krogi poudarjajo, da je Mendes-France ob obisku pri Eisenhowerju prepričan predsednika ZDA, da Francija ni za popuščanje nasproti Sovjetski zvezi, marveč za dinamično politiko, ki bi Zahodu omogočila iztrgati Moskvi politično pobudo. Eisenhower in Mendes-France sta se tudi v ostalem največ razgovarjala o odnosih med Vzhodom in Zahodom. Mendes-France je menil, da bi politika koeksistence lahko uspela, če bi bile zahodne države bolj trdno enotne v svoji politiki in bi dajale popolno prednost programu za izboljšanje življenjskega standarda.

Kaže, da se je Mendes-France razgovarjal z Eisenhowerjem in Dullesom tudi o Indokini in še posebej o možnosti, da bi ZDA dale pomoč za šolanje vietnamske vojske. Dosežen pa še ni bil nikakr konkreten sporazum iz vzajemnega soglasja, da bodo omogočili ustanovitve neodvisne in stabilne vietnamske vlade.

Danes sta se Mendes-France in Dulles ponovno sestala. Najbrž se bodo razgovori še jutri nadaljevali.

Predsednik francoske vlade je sredi govora po radiu in je izjavil, da francoski narod razume, da v Evropi ne bo miru, če se Francija in Nemčija ne bosta pogodili. Zdaj so podane stvarne možnosti za francosko-nemško sodelovanje. Upam, je dejal Mendes-France, da bo v tej smeri dosežen nadaljnji napredek in da se bomo približali idealu, s katerim se strinja francoski narod. Na koncu je poudaril, da si je v zadnjih mesecih njegova vlada prizade-

Vremenska napoved

Vremenska napoved za soboto, dne 20. novembra: Lepo, suho vreme, krajeno zadrževala prehodna oblačnost. Temperatura najnižja med -4 do +2, v višjih lega Gorenjske do -7, najvišja med 2 in 6, na Primorskem do 9 stopinj C. Po kotlinah zjutraj rahla zameglitev.

no, po smeri razvoja, pa imajo nedvomno socialistični značaj. Nekatere teh izkušenj, ki so činitelji socialističnega razvoja, lahko v skladu z našimi razmerami koristno uporabimo tudi pri nas, zlasti glede komunalne samouprave, zunanje trgovine, graditve stanovanj in potrošniškega zadržanja.

Naša delegacija je imela tudi mnoge razgovore s področja zunanje politike. Narodi skandinavskih dežel so zelo vneti za mir, za idejo sožitja in za politiko popuščanja mednarodne napetosti. Povsod je čutili težnjo, da bi se sodelovanje med evropskimi deželami poglobilo, toda ne kot nekakšna tretja sila, marveč kot činitelj odstranjevanja nasprotij v sedanjih mednarodnih stikih. Mnogi vodilni močje v teh deželah presojujejo politiko Jugoslavije kot konstruktiven prispevek k pomiritvi v Evropi in kot praktičen zgled sožitja.

Jugoslovanska delegacija je tudi opazila, da v delavskem gibanju teh dežel močno narašča zanimanje za nekatere naše izkušnje na področju notranjega socialističnega razvoja, zlasti glede delavskega in družbenega samoupravljanja.

Tov. Kardelj je zaključil svoje poročilo s tem, da je poudaril obojestransko željo, da bi se sodelovanje med SZDL in delavskim gibanjem skandinavskih dežel poglobilo z osebnimi stiki, z izmenjavo delavcev, s turizmom, z izmenjavo izkušenj in mnenj o zunanje-političnih in o notranjih vprašanjih.

Tudi član predsedstva tovariš Rodoljub Čolaković, ki je na čelu delegacije SZDL obiskal Belgijo, je poudaril, da je Socialistična stranka Belgije izredno pristrano sprejela jugoslovansko delegacijo. Med desetdnevni bivanjem je jugoslovanska delegacija ne le imela mnoge razgovore z najuglednejšimi voditelji belgijske socialistične stranke, marveč je

Sev. Afrike in skupne obrambne organizacije v Zahodni Evropi.

Na večerji, ki je bila sinoči v državnem tajništvu za zunanje zadeve, pa je John Foster Dulles dejal, da je Mendes-France prvi mož Francije. Dulles se je pohvalno izrazil o prispevku, ki ga je Francija dala za ureditev evropske varnosti in zaključitev vojne v Indokini. Na večerji je bil tudi zahodnonemški poslanik Krekeller.

imela tudi priložnost, da je navela tesne stike tudi z voditelji strankinih organizacij v okrajih, na terenu. Potem ko je opisal moč in izkušnje delavskega gibanja Belgije, je tov. Čolaković poudaril potrebo po globljem in širšem medsebojnem sodelovanju v splošno korist razvoja socialističnega.

Predsedstvo SZDL je soglasno odobrilo poročilo tov. Kardelja in Čolakovića ter naročilo komisiji za mednarodne stike, naj na podlagi teh poročil podrobneje prouči ukrepe in oblike nadaljnjega sodelovanja s socialističnimi strankami in delavskimi gibanji.

Na koncu je pooblastilo organizacijsko tajništvo, naj predlaga kooptiranje dveh ali treh članov iz na novo priključenih krajev Buj in Kopra v zvezni odbor SZDL.

Zahvala Vorošilova

Beograd, 19. nov. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je prejel od predsednika Prezidijskega vrhovnega sovjeta ZSSR Vorošilova naslednje brzojavke: »Zahvaljujem se Vam, gospod predsednik, po Vas pa jugoslovanski narod za pozdrave in najboljše želje narodom Sovjetske zveze ob 38. obletnici velike Oktobrske socialistične revolucije.«

S TISKOVNE KONFERENCE V DRŽAVNEM TAJNIŠTVU ZA ZUNANJE ZADEVE

Jugoslaviji in ZDA bi koristilo da bi bil obisk Vukmanovića uspešen

Izmenjava gledišč z drugimi državami glede sovjetske pobude bi bila naravna — Vprašanje amnestije zapornikov v Trstu

Beograd, 19. nov. (Tanjug). — Predstavnik Državnega tajništva za zunanje zadeve je danes na tiskovni konferenci potrdil vest, da je jugoslovanska gospodarska delegacija s predsednikom Zveznega izvršnega sveta Svetozarjem Vukmanovićem na čelu, ki ima v Washingtonu gospodarske razgovore z vodilnimi funkcionarji, podaljšala svoje bivanje v ZDA. Pripomnil je, da bi koristilo Jugoslaviji in ZDA, da bi bil ta obisk uspešen.

Ko je odgovarjal na več vprašanj o not, ki jo je SZ poslala večjemu številu evropskih držav, je izjavil, da jugoslovanska vlada še ni prejela uradnega besedila note, da pa to noto proučuje po verziji agencije TASS. Jugoslavija se še ni postavila na uradno stališče o sovjetski noti. Na vprašanje, ali bi se, če bi zahodne dežele morda odklonile sovjetsko noto, zaostri stiki, je izrazil mnenje, da takšno morebitno poslabšanje stikov najbrž ne bi bilo trajnejšega značaja. Pripomnil je, da se naša vlada za zdaj še ni posvetovala z drugimi deželami o sovjetski noti, da pa bi bilo naravno, da bi prišlo do izmenjave gledišč med Jugoslavijo in njenimi balkanskimi zaveznicami. »Ali bo prišlo

do posvetovanja z nekaterimi drugimi evropskimi deželami, bi odgovoril,« je nadaljeval predstavnik Državnega tajništva, »da je to možno, ni pa mi znano, ali se ta možnost upošteva glede na SZ in vzhodnoevropske dežele.«

Na vprašanje, kako potekajo jugoslovansko-nemška pogajanja v Bonnu o naših predvojnih in vojni terjatvah, je odgovoril: »Jugoslovansko mnenje je zelo zanimivo, na poteku teh pogajanj in bilo bi zelo neugodno, če jugoslovanska gledišča ne bi našle na konkretno razumevanje.«

Na koncu so predstavnika Državnega tajništva vprašali, kaj misli o pisanju nekaterih italijanskih časnikov, da naše oblasti premeščajo iz zaporov v bivši con B Italijane, ki so bili obsojeni zaradi sodelovanja z italijanskimi političnimi strankami. Predstavnik Državnega tajništva je odgovoril:

»Ponovno moram poudariti, da takšno pisanje nekaterih italijanskih časnikov ne ustreza pravemu stanju stvari, zlasti ne trditvi, da gre za ljudi, ki so bili obsojeni zaradi stikov z italijanskimi vladnimi strankami in da Jugoslavija ne izprijčuje dobre volje, da bi to vprašanje uredila z amnestijo. Gre predvsem za ljudi, ki so s svojo dejavnostjo in ukrepi kršili predpise vojaške

Koper, 19. nov. (Tanjug) — Na današnji izredni seji občinskega ljudskega odbora Kopra so predsednika republike Josipa Broza-Tita razglasili za častnega meščana Kopra. Že prej so mu poslali pismo, v katerem ga koprski ljudski odbor obvešča, da bi mu kot uresničitelju stoletnih težnj ljudstva teh krajev rad podelil naslov častnega meščana na dan proslave ob končni priključitvi slovenske Istre Jugoslaviji.

Na usnju napisano diplomu z zgodovinskim datumom bodo izročili predsedniku republike po velikem mitingu v nedeljo 21. novembra. Pričakujejo, da bodo tega dne razen predsednika republike na novo priključene kraje obiskali tudi predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj ter predsedniki republiških skupščin Slovenije, Hrvaške in Srbije Miha Marinko, Vladimir Bakarić in Petar Stambolić.

Razen Kopra bodo visoki gostje obiskali tudi Buj, kjer bo občinski odbor tudi izročil predsedniku republike diplomu častnega meščana Buj.

EDVARD KARDELJ V BJEOVARU

Bjelovar, 19. nov. (Tanjug) v la. V tej zvezi je govoril tudi o stikih. Jugoslavije s SZ in drugimi vzhodnoevropskimi deželami. Potem je odgovoril tudi na vprašanje v zvezi z obiskom predsednika Tita v Indiji in Burmi. Opisal je vtise svojega nedavnega potovanja po skandinavskih in drugih zahodnoevropskih deželah. — Glavna vprašanja s področja notranje politike, na katere je odgovoril Edvard Kardelj, so se nanašala na osnovne smernice našega nadaljnjega gospodarskega razvoja, vprašanja v zvezi z organiziranjem komun in na družbeno vlogo ZK in SZDL.

Navzoči slušatelji seminarja so s podpredsedniku Kardelju prisrčno zahvalili, da jim je v tri ure trajajočem razgovoru pojasnil pereča vprašanja naše notranje in zunanje politike.

V odgovorih na mnoga vprašanja iz zunanje politike se je podpredsednik Kardelj dotaknil glavnih vzrokov, da je zadnje čase mednarodna napetost na svetu popusti-

uprave JLA v bivši con B, zaradi česar so bili kaznovani. Jugoslavija je že 23. oktobra amnestirala večje število zapornikov s področja bivše cone B. Kar se tiče analogne amnestije na italijanski strani, smo se svoj čas strinjali s pobudo bivšega komandanta zavezniške vojaške uprave generala Wintertona, da naj to vprašanje uredi italijanske oblasti po prihodu v Trst. Kolikor nam je znano, do amnestije na italijanski strani še ni prišlo.

V zvezi s premestitvijo določenega števila zapornikov iz zaporov v bivši con B lahko rečemo, da gre za ukrep čisto tehničnega značaja. Do tega je prišlo zaradi sklepa naših oblasti, da se na ozemlju bivše cone B zaporji ukinejo za prestajanje kazni.

Mitja Vošnjak pri Palamari

Trst, 19. nov. (Tanjug). Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak je danes opoldne prvokrat obiskal visokega komisarja italijanske vlade Palamaro. Razgovor med njima je trajal eno uro. Ob tej priložnosti je bila poudarjena obojestranska želja, da bi se razvilo medsebojno sodelovanje in da bi se Italija in Jugoslavija zblížali. Načeta so bila tudi nekatera vprašanja obojestranske koristi.

Haile Selassie v Oslu

Oslu, 19. nov. (Reuter). Etiopski cesar Haile Selassie je prispel na uradni obisk na Norveško. Na postaji ga je sprejel norveški kralj Haakon.

OBVESTILO!

Članstvo SZDL Ljubljane obveščamo, da bo danes, 20. novembra, ob 16. uri v veliki Unionski dvorani na Miklošičevi cesti predaval dr. Anton Vratuša, generalni sekretar podpredsednika Zveznega izvršnega sveta tov. Edvarda Kardelja.

»O vtisih s potovanja po skandinavskih in nekaterih zahodnoevropskih državah in o nekaterih vprašanjih normalizacije odnosov s Sovjetsko zvezo.«

K udeležbi vas vabi

OKRAJNI ODBOR SZDL, LJUBLJANA

Kakor smo že poročali, je predsednik republike maršal Tito v sredo zvečer obiskal delovni kolektiv »Borba« v Beogradu — Na sliki ga vidimo med razgovorom z novinarji

metniti, da se mlekom, da plačujeta, da
pogostevam, mlekom, da plačujeta, da
mladalec mleko po boljši čim, da
tem bi se deloma izravnavale različice
cent ml med mlekom in mlečnatu pro-
venciji. Hkrati bi to priložnost korist-
ni živino. Odkod, Odkod, Odkod, Odkod,
živino, da bi bilo tu, če bi se mleko
določeno področja okrog velikih
mest in potrošniških aredšč, celotni
zagotovilo za potrebe teh aredšč, tla
da se mleko, ki je nujno potrebno tla,
kemu aredšč, ki bi nujno potrebno tla,
Komende ali Moravc vzhaj, ljub-
Kranj, potem pa iz Kranja, tega, ker
jano, vose to zgolj zaradi trga, ker
mlekarne možno, proizvajalec, ki
mleko bolj, ki bi nujno potrebno tla,
mleko, ki bi nujno potrebno tla, izgube pri ku-
mleku z dohodki od predelave
Ker so ta vprašanja ozko povezana s
poslovanjem naše živinoreje, bodo o-
nesem tem razpravljali na danes,
vsem velikem poslovanju slovenskih
živinorejcev. Kočevju.

se vrhniški mlekarji še vedno strni, da se to pač bolje izplača. Dnevni mlečni dobitek v Ljubljani, ki skoraj celotno pokriva potrebo mesta, je v povprečju okrog 4000 litrov. Beogradu pa na enajstje dnevo kar 20.000 litrov kaka; poleti ga je Beograd dobil okrog 30.000 litrov, zdaj ga pa dobiva le okrog 10.000. Podobne težave ima tudi Zagreb. V Fomankjanje, ki je v znanosti in gospodarstvu vedno eto letos pa je 80 tistega. Te težave se bodo ponavljale vse dolje, dokler bomo vprašanje karkrbe mest z mlekom reševali kamajsko, se pravi, lele takrat, ko začnejo v mestu prijavljati prve potrebe velikih potrošniških redišč. Mleko pa treba reševati kompleksno, skupaj s vprašanji pospeševanja živinoreje predelave mleka. Predvsem je treba mlekariskim podjetjem značaj kopalnih ustanov, da jih seveda ne bi razlagali kot podjetja. Mestni ljudski odbor iz Ljubljani je to razumel in prazbil kar značaj Zadrugni karni. Razena tega je sklenil, da se uklika Zadruga mlekarstva in distribucije, ki bi se ukvarjala s proizvodnjo, kmetijsko, s predelavo, s prevozi, s prodajo mleka nam, da plačujemo za omotnost mleka nam, da plačujemo za delovalcem mleko po boljši ceni, s tem bi se celoma izravnala razlike v ceni med mlekom in mlečari in korist tako izvirni. Hkrati bi to prineslo korist živinorej in ljudem. Odočinilo bi se, če bi bilo tudi to, če bi se pri posredni določenega področja okrog velikih redišč, ki bi bili v celoti zagotovili za potrebe teh redišč, tako da se mleko, ki je nujno potrebno tako kemu redišču kot konsumu mleka, bi dobili po nižji ceni. Danes se mleko iz Ljubljane komendo ali Moravc vso najprej v Kranj, potem pa iz Kranja v Zagreb, Ljubljano, vse to zgolj zaradi tega, ker imajo mlekarne možnost proizvajalec, imajo mleko lahko neposredno proizvajalec, lahko mleko, ki ga morajo izgubiti pri konsumnem mleku z dohodki od predelave. Ker so ta vprašanja ozko povezana s pospeševanjem naše živinoreje, bodo o vprašanju razpravljal tudi slovenski znanstveniki in najprej v Kočevju.

primanjkežev močnih kraljica in so-
tudi cene živinl zelo visoke. Na-
mno se počelo od 1946. Ljubljani
Tolmškim predajalo danes večino
v surovo maslo, ker ga lahko
prodajo za izvoz mnogo dražje (po
din za kilogram). Tudi za proiz-
vjalne sira se porabi še dalje več mleka.
Tudi za to, kar je zaslanec, potre-
potrošnja sira pa spriči visokih
mese zelo velika. Kar se tiče iz-
a masla, opazimo, da se pojavljajo
dolge, kakor pri živini in jajela.
poki devzani težaji in ugodni izvozni
pogoji, kar je visoko izkoristek
izvozu, kar dviga ceno za domačega
na. Vse to povzroča nesorazmerje me-
upno ceno za mleko in prodajno
o za sir in maslo, saj se mleko,
delano v sir ali maslo, danes lahko
prodajo za 26-30% za izvoz, med-
ko je odkupna cena za konsumno
mlobojnanja.

Ljubljanska združena mlekarica je
v leti prodala dnevno 13.000 do 15.000
mleka, ostalo mleko pa so do-
se v vrhnlaki mlekarini še vedno tri-
ker se to pač boljše izplača. Dnevni
proizvodni iznos Ljubljane je
rešeno okrog 4000 litrov. V Beogradu pa
primanjkežev dnevno kar 20.000 litrov
mleka; poleti ga je Beograd dobil okrog
50.000 litrov, zdaj ga pa dobiva le okrog
38.000. Podobne težave ima tudi Zagreb.
pospevanje mleka, kar imajo v
se po celotno leto, letos pa je še
obutnje. Te težave se bodo ponav-
ljale vse dolje, dokler bomo vprašanje
prekrbe mest s mlekom reševali kam-
panjako, se pravi, šele takrat, ko za-
samo mleko, predvsem iz Frak-
nalih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave mleka. Predvsem je treba
dati mlekariskim podjetjem značaj komu-
nističnih ustanov, da jih ne bo Frak-
nalnih velikih proizvalnih središč s mle-
kom bo treba reševati kompleksno, skupaj
s vprašanji pospeševanja živinoreje
in predelave

DELO ODBOROV GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Resolucija sedmorice

V političnem odboru. — Višinski vztraja pri splošni konferenci znanstvenikov, na kateri bi sodelovale tudi države, ki niso članice v OZN

New York, 19. nov. (AFP). — Ameriški delegat v OZN Cabot Lodge je predložil političnemu odboru popravljen besedilo resolucije 7 držav o mednarodnem sodelovanju za izkoriščanje jedrske energije v mirnodobne namene. Lodge se je prej v imenu 7 držav razgovarjal o tem tudi s sovjetskimi predstavniki Višinskim.

Resolucija poudarja, da je treba razgovore še vedno nadaljevati in čimprej ustanoviti mednarodno agencijo za jedrsko energijo. Vse članice OZN je treba o teh razgovorih obveščati. Najpozneje do avgusta 1955 je treba sklicati mednarodno konferenco znanstvenikov, ki se bavijo z vprašanji jedrske energije in po-skrbeti, da bodo nanjo povabile vse članice OZN, kakor tudi države, ki sodelujejo v speciali-

ziranah agencijah OZN. Na koncu izraža resolucija upanje, da bo OZN aktivno podpirala napore, da bi jedrska energija služila blaginji človeštva in zbolšanju njegovega gospodarskega in kulturnega standarda. Sovjetski predstavnik v OZN Višinski je na seji političnega odbora predlagal spremembo predlagane resolucije. Zahteval je, naj bi na mednarodno konferenco znanstvenikov povabili vse države, ne glede na to, ali so članice ali ne. Na predlog indijskega delegata Krišne Menona so sklenili, da bodo jutri nadaljevali debato, nato pa glasovali o resoluciji sedmih držav.

Sestanek razorožitvene komisije

New York, 19. nov. (Tanjug). V New Yorku se je nocoj sestala razorožitvena komisija OZN. Višinski, ki predseduje komisiji v novembru, je sklical sejo zaradi razprave priporočilu Generalne skupščine OZN glede razorožitve, ki so ga nedavno sprejeli. V tem priporočilu je predvideno, da bodo razgovore o tem vprašanju nadaljevali v podkomisiji, sesto-

ječi iz predstavnikov ZDA, SZ, Kanade, Francije in Velike Britanije. Seje podkomisije bodo tajne.

Vzdušje sporazumevanja na razgovorih o razorožitvi je bilo okrepljeno tudi z možnostmi za sporazum med velesilami o drugem pomembnem vprašanju — o problemu uporabe atomske energije v mirnodobne namene. Sporazum o tem vprašanju je bil napovedan na sinočnji seji političnega odbora, ko so predlagatelji resolucije 7 držav predložili spremenjeno besedilo resolucije o ustanovitvi mednarodne agencije za atomsko energijo. Sovjetski delegat Višinski je izjavil, da je pripravljen takoj glasovati.

Tu sodijo, da bodo resolucijo prav gotovo nocoj soglasno sprejeli. Sovjetska delegacija je sicer izrekla pripombo na predlog sedmih držav, vendar je niso sprejeli. Obveščeni krogi so kljub temu prepričani, da bo sovjetska delegacija glasovala za predlog resolucije v celoti.

ozračju rešiti vrsto perečih vprašanj.

Jugoslovanski delegat je omenil tudi pomen problemov gospodarskega razvoja nesamostalnih ozemelj, ki jih je obravnaval odbor na svojem zasedanju. Pripomnil je, da so ti problemi, morda celo v hujši obliki tudi problemi nerazvitih držav sploh.

VEJVODA O DELU

skrbniškega odbora Generalne skupščine OZN

New York, 19. nov. Veleposlanik Ivo Vejdova, ki je sodeloval na zasedanju Generalne skupščine OZN in posebej v njenem skrbniškem odboru, je dopisniku »Tanjuga« pred svojim odhodom iz New Yorka dal nekaj izjav o zasedanju. Med drugim je poudaril:

»Ozračje na tem zasedanju skupščine, ki je bilo po San Franciscu morda najuspešnejše, je prišlo do izraza tudi v skrbniškem odboru. Med razpravo se je pokazala želja po resnem reševanju problemov in ureditvi položaja samoupravnih ozemelj. Prej so imele nekatere delegacije odbor samo za prizorišče propagande, kar je zaviralo njegovo delo, sedaj se nam obeta, da bo splošno zboljšanje položaja na svetu omogočilo v ugodnejšem

General Nagib zaslišal

Kairo, 19. nov. (R). Egiptovska vlada je večerj sklenila, da bo ministrski predsednik polkovnik Naser začasno opravljal tudi posle predsednika republike. Predstavniki vlade, ki je to izjavil novinarjem, je pripomnil, da bo mesto predsednika republike vendarle za zdaj ostalo prazno.

Državni tožilec je medtem zaslišal generala Nagiba glede izjav priča na obravnavi proti članom teroristične organizacije »Muslimanski bratje«. To so ga obdolžile, da je bil povezan z organizatorji atentata na predsednika vlade Naserja.

Sporazum o tuniških felahih

Vodja Neodestura o pogojih za pomirjenje v Tuniziji

Pariz, 18. nov. (AFP). Po sestanku ministra za tuniška in maroka vprašanja Christiana Foucheta s predsednikom tuniške vlade Tahar Ben Amarjem in tremi tuniškimi ministri so objavili danes popoldne komunikate, da so v načelu dosegli sporazum o pogojih, pod katerimi bosta francoska in tuniška vlada sodelovali

Naši pravni in trgovinski delegati pri avstrijskem zunanjem ministru

Dundj, 19. nov. (Tanjug). Avstrijski zunanj minister inž. Leopold Figl je priredil snoči večerjo na čast jugoslovanskih delegacij, ki se mudita na Dunaju. Na večerji so bili vodja jugoslovanske pravne delegacije dr. Milan Bartoš, vodja trgovinske delegacije dr. Vladimir Gavrilović ter jugoslovanski veleposlanik Dragomir Vučinić. Izmed Avstrijcev so se večerje udeležili funkcionarji avstrijskega zunanjega ministristva.

ZASEDANJE BIROJA AZIJSKIH SOCIALISTOV

NAČELO SOŽITJA

bo omogočilo dolgoletni mir med azijskimi narodi, je rekel burmanski obrambni minister U Ba Sve

Tokio, 19. nov. (Associated Press). Danes dopoldne je bil prvi sestanek Biroja Azijske socialistične konference pod vodstvom burmanskega ministra za obrambo U Ba Svea. Na današnjem sestanku so določili dnevni red konference. Dela Biroja se udeležujejo predstavniki socialističnih strank Japonske (leva in desna frakcija), Burme, Indonezije in Pakistana.

Ob slavnostnem začetku prve seje je predsednik Biroja burmanski minister za obrambo U Ba Sve izjavil, da bodo načela sožitja, ki jih je razglasila kitajska vlada, »zagotovila mir med azijskimi narodi za dolga leta«. Poudaril je, da bi lahko po mirni poti poravnali vse mednarodne spore in da imajo državljani sveta v času atomskega orožja »samo dve poti, in sicer miroljubno sožitje ali popolno uničenje«.

temelju enakopravnosti med obema državama.

Glede felahov je izrazil prepričanje, da bo v ugodnejšem ozračju lažje doseči red, mir in varnost za vse. Zato je treba razglasiti splošno amnestijo v z vsemi poročili, da felahov ne bodo preganjali in vzemirjali. Po drugi strani je treba doseči sodelovanje med obema vladama, da bo zavladala varnost v vseh občutljivih področjih. Neodestur je pripravljen sprejeti poziv francoske vlade, da bi pomagal ohraniti mir, zato pa mora dobiti politična, moralna in materialna sredstva. Ljudem, ki so bili s silo odstranjeni iz Tunizije, mora biti dana možnost vrnitve, da bodo lahko sodelovali pri ukrepih, ki jih podpirajo in za katere so zavzemajo z vso svojo avtoriteto.

Medtem je vodja tunizijskega nacionalističnega gibanja Habib Burgiba, ki je še vedno interniran v Franciji, objavil v »Franc Tireuru« pismo, ki ga je poslal nacionalnemu svetu Neodestura. V njem izjavlja, da je vedno mislil, kadar je govoril o neodvisnosti Tunizije, na neodvisnost dežele glede združitve s Francijo. Neodestur je z zadovoljstvom sprejel obljube Mendès-Francea o notranji avtonomiji Tunizije, pravi Burgiba, in ostane odločno na svojem stališču.

Glede izjave, da je napovedala notranja avtonomija samo stopnja do končnega cilja — neodvisnost Tunizije, kar tudi kažejo Neodestur in vsi Tunizijci, je Burgiba pojasnil, da je s tem hotel poudariti prav pomen sedanjih razgovorov, ki potekajo na

VELIKA BRITANIJA
POSOJLO IRANU

London, 19. nov. (AP). Finančno ministristvo je objavilo, da je vlada ponudila Iranu posojilo 10 milijonov funtov »za zboljšanje britanske-iranske trgovine«. Posojilo naj bi olajšalo stanje iranskega financ, dokler ne bodo spet začeli prodajati iranskega petroleja. Iran naj bi posojilo vrnil v petih letih a 4% obrestih. Iranska vlada se načelno strinja z britansko ponudbo.

ZDA
RAZPRAVO O MCCARTHYU
SO ODLOŽILI

Washington, 19. nov. (USIS). Senat je odložil obravnavo McCarthyjeve zadeve in resolucijo, v kateri ga obsoja. Razpravo so odložili do 29. novembra na zahtevo voditelja republikanske večine v senatu Knowlanda, ki ga je podprl demokratiški senator Lindon Johnson. To je sklenil senat zato, ker si je McCarthy poškodoval roko in se zdaj zdravi.

Iz novinarske
beležnice

SREČANJE Z NEHRUJEM

Videti je bil utrjen in star. Le kdaj pa kdaj, ko je med njegovim govorom rezko zapel telefon, se je zdrnil in obraz mu je zažarel v novi luči, svetlobi in odločnosti. Sive, plešaste glave, nekoliko sključen in obloklo sklonjen nad mizo je odgovarjal natanko pol ure na kakih deset vprašanj v glavnem iz domaće indijske problematike. Na vprašanje o nevarnosti z leve je bil navorožen, na vprašanje o nevarnosti z desnice je bil očito srdit, vtem ko se je na vprašanje o perspektivah indijskega gospodarskega razvo-

Nehru v razgovoru z dopisnikom »Borbe« v New Delhiju

ja izrazil in odkrito navduševal, vnašal sebe v odgovore, ko da si prizadeva, da bi me ne le s svojo avtoriteto, marveč tudi z vso svojo znanjostjo prepričal o svojih konceptih.

Osebnost, ki napravi globok vtis

Nehru je največji še živeči mož Indije. Celot njegovi najbolj zagriženi nasprotniki mu to priznavajo z dolžnim spoštovanjem. Na prvih parlamentarnih volitvah pozimi leta 1951/52 je dobila absolutno večino njegova stranka Kongresa, kar je treba v znanstveni pripravi Nehrujevi priljubljenosti. Sam

Nehru je pred volitvami mnogo potoval, govoril pred velikimi in majhnimi zbori, posajeval in razlagal, kaj namerava storiti njegova vlada.

Nehru se tudi na zunanjo močno razlikuje od svojih bližnjih sodelavcev. Priznati moram, da je bil moj prvi, osebni vtis, ki sem ga dobil o tem velikem možu, dokaj enostranski. Videl sem ga na nekem sprejemu, ki ga je priredil tajnik ministristva za zunanje zadeve K. P. S. Menon (sedanji indijski veleposlanik v Moskvi) za tuje diplomate in predstavnike tujega tiska. Večina indijskih uradnih predstavnikov je prišla v evropskih večernih oblekah in skupaj s svojimi gosti se je kar rada sukala okrog bifeja, bogato založenega z raznimi piščanci, v glavnem z whiskyjem in dišmi. Nehru je prišel med zadnjimi in odšel že čez nekaj minut. Ne samo njegov gostitelj, marveč tudi mnogi gostje so ga silili, kako je osorno in glasno očel svoje podrejenosti zaradi »službe posnemanja tujecev in tujih običajev. Sprejem se je seveda kaj hitro razbil in gostje, domoči in tuj, so hitro odšli. Pozneje so na uradni in neuradni sprejemih kaj kmalu spoznali, da je imel Nehrujev srd neverjetne posledice. V naslednjih letih se ne spominjam, da bi mi na kakem sprejemu posretil vsaj z najmanjšim silcem alkoholne pijače. Indijci so postregli gostom izključno s sadnimi sokli, natančno tako, kakor je običaj pri vsakem povprečnem prebivalcu te velike dežele, kakršne so pač njegove tradicije glede na podnebje v Indiji.

Duh neodvisnosti

Nehrujevi življenjepisni zlasti poudarjajo to bistveno značilnost indijskega ministrskega predsednika. Že v mladosti, ko je bil samo eden izmed mnogih voditeljev indijskega Kongresa, se je odlikoval s svojim neodvisnim duhom preudarnosti. Ghandi, najbolj priljubljen osebnost, kar jih je imela kdaj Indija, mož, ki je organiziral milijonsko gibanje indijskih prebivalcev v boju za neodvisnost, ga je ljubil in cenil zlasti zaradi te njegove lastnosti. V nasprotju z mnogimi Ghandijevimi učenci, ki so razvili teorije in teze Mahatme v gandistično filozofijo, togo držel se Ghandijevih naukov, je bil Nehru zmeraj živahen, gibčen, razborit

NADALJNI PADECI

zaposlenosti v tržaški industriji

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Trst, 19. nov. Podatki tržaške industrijske zbornice kažejo, da je septembra ponovno nazadovala proizvodnja v posameznih industrijskih panogah.

Tako je največja tržaška ladjedelnica »Sv. Marko« izkoristila svoje zmogljivosti samo do 19%, strojna tovarna pri Sv. Andreju do 37,2%, ladjedelnica pri Sv. Roku do 22,5%, tržaški arsenal 50%, rafinerija nafte »Aquila« 66,23% itd. V primeri s prejšnjimi mesci se je proizvodnja malo izboljšala v glavnem samo v livarni »Ilva«.

Poročilo industrijske zbornice navaja, da lokalna mehanična industrija že delj časa preživlja krizo. »Naročila so bila tudi septembra redka in nezadostna, da bi zagotovili gospodarsko koristno zaposelitev delovne sile. Takšen položaj je povzročil nadaljnje povečanje proizvodnih stroškov«.

Med ladjedelniškimi delavci in direktno Zdrženih jadranskih ladjedelnih v Trstu je prišlo te dni do spora, ki še ni zaključen, in sicer zato, ker je direktorja prepovedala slabo življenje delavskega tiska v ladjedelnicah.

M. Petrinčić

Pogajanja z Italijo o medsebojnih terjatvah

Beograd, 19. nov. (Jugopress). Na dnevnem redu jugoslovansko-italijanskih pogajanj, ki so se v tork začela v Beogradu, je dokončna ureditev jugoslovanskih reparacijskih in drugih terjatev, ki zvirajo iz mirovne pogodbe, kakor tudi italijanskih terjatev glede nacionaliziranega in drugega premoženja. Ob tej priložnosti bodo obravnavali tudi ureditev italijanskih obveznosti v zvezi s pokojninami.

Jugoslovanski delegacijo vodi državni svetnik v Državnem tajnistvu za zunanje zadeve dr. Stane Pavlič, italijanski opolnomočeni minister v zunanjem ministristvu dr. Luigi Riccio.

GRŠKO-NEMSKI GOSPODARSKI SPORAZUM

Atene, 19. nov. (Tanjug). Med Grčijo in Zahodno Nemčijo je bil dosežen sporazum o izpolnjevanju gospodarske pogodbe med obema deželama, sklenjene v Bonnu pred letom dni. Sporazum je bil dosežen na pogajanjih med predstavniki grške vlade in zahodnonemške delegacije z ministrom za gospodarstvo Erhardom na čelu v Atenah. V poročilu o njem je rečeno, da so dosegli spo-

razum o mešani komisiji, ki bo uveljavljala omenjeno pogodbo in poskrbela, da se bo povečala gospodarska menjava med obema deželama. Doseženo je bilo tudi soglasje o delih, ki jih bodo zahodnonemške tvrdke opravile v zvezi z graditvijo termoelektrarne Tolemais, o prostem izvozu grškega tabaka in povečani kvoti izvoza grških vin v Zahodno Nemčijo.

— Z VSEH STRANI SVETA —

KITAJSKA
DIPLOMATSKI STIKI
Z NIZOZEMSKO

Peking, 19. nov. (Nova Kitajskaj). Vladi LR Kitajske in Nizozemske sta se sporazumeli, da bosta izmenjali diplomatske predstavnike. Zastopali ju bodo odpravniki poslov.

JAPONSKA
STAVKA ŽELEZNIČARJEV

Tokio, 19. nov. (AP). Zaradi tridnevne stavke pod geslom »Delaj po doli«, ki jo je organiziral pokrajinski svet sindikata državnih namestencev, ne vozi ali pa ima zamudo nad 500 potniških in tovornih vlakov, medtem ko je na 10 milijonov potniških pošiljk nakopičen po pošlah.

TUNIZIJA
BOJI S FELAHI

Tunis, 19. nov. (Reuters). Francoske čete so ubile 23 felahov v spopadu, do katerega je prišlo v južni Tuniziji. Razen tega so ubili 5 upornikov. Francoske izgube znašajo 2 mrtve in 6 ranjenih. Francoske vo-

jaške oblasti so objavile, da so v zadnjih petih dneh ubili, ranili ali ujeli 100 felahov. Sodijo, da je v južni Tuniziji okrog 3000 upornikov.

INDIJA
AMERIŠKA POMOČ
ZA OBNOVO ŽELEZNIC

New Delhi, 19. nov. (IIS). Indija in ZDA so v New Delhiju sklenile sporazum o ameriški pomoči za obnovo železnice v Indiji. Pomoč znaša 10 milijonov dolarjev. Po skupnem ameriško-indijskem programu bo Indija vložila v obnovo indijskih železnice 22 milijonov rupij.

PANAMA
RIBJI LOV
V PERUJSKIH VODAH

Washington, 19. nov. (AP). Panama je sprožila pred organizacijo ameriških držav spor s Perujem zaradi zaplenbe kitolovcev v nedavno na novo proglašeni in razširjeni teritorialni točah Paraja. Spor bodo skušali poravnati z neposrednimi pogajanj.

KULTURNI OBZORNIK

Stefan Zweig: MAGELLAN

gospodarjem prinesle boljše trgovske možnosti.

Ekspediciole Vasca da Gama okoli Afrike in Eta Dobre nade v deželo nešteti možnosti se je kot navaden mlad vojak-mornar udeležil tudi Magellan. Usodno za njegov nadaljnji življenjski razvoj je bilo trdo mornarsko življenje in pa vse večji stremenje vseh po čim bližji novopoti v Indijo.

Magellan je doživel nezaupanje in nerazumevanje v domovini in je zato poskušal sredo na dvoru španskega kralja Karla V. v knjigi je zanimivo opis težav in položaja portugalskega kapitana Magellana, ko je poveljeval petim španskim ladjam. Pisateljev pripoved zaobljame začetne priprave odhoda, potovanje, stike z domačinimi obupne boje za prehod, princip kolonizacije in vrnitev počitice ljudi p triletnem potovanju okoli sveta. Pranje je potrebno, da knjiga, opremljena ne le s stvarnimi podatki, temveč tudi prepeljena z bistrimi življenjskimi ugotovitvami, postane priljubljena, ne čitve naše čitatelje publike.

Peter Božič

Gostovanje dubrovnikov v mariborski Drami

Ce ne upoštevamo stalnih gostov, vanj članov zagrebške »Komedije« domu JLA, potem je gostovanje prvakov dubrovniskega gledališča, v gostovanjem Hinka Nučiča in Vili Podgorske (Križna »v agoniji«), drugi obisk gledaliških umetnikov hrvaške republike v mariborski Drami.

Katica Lebaš in Baro Kriletič nastopila na povabilo vodstva mariborske Drame v Vojnovičevi »Navihti« (»Ekvinoklje«) v vlogah Jerin slepega, Vlaha. Igra gostov, ki so govorila v dubrovniški tjejkavski izreki (občinstva srečanje med slovenskim knjižnim jezikom, ki so ga govorili mariborski igralci, in me-

Ce ne upoštevamo stalnih gostov izvan članov zagrebške »Komedije«? Domu JLA, potem je gostovanj prvakov dubrovniškega gledališča, v gostovanjem Hinka Nučića in Vili Podgorske (Križna »V agoniji«), drugi obisk gledaliških umetnikov iz hrvatske republike v mariborski Drami.

Katica Lebaš in Baro Križetić nastopila na povabilo vodstva mariborske Drame v Voljnovičevi »Nobiliti« (»Ekvinokselj«) v vlogah Jelen slepega Vlaha. Igra gostov, ki so govorila v dubrovniški ljekavski kreki (občinstva srečanje med slovenskim knjižnim jezikom, ki so ga gostovali mariborski igralci, in me

IZ NASIH KINODVORAN

M a g g i e

»The Maggie«. Scenarji William Rose, režija: Alexander Mackenzie. Kamera: Gordon Dine Glasba: John Addison. V glavnih vlogah: Paul Douglas, Alex MacKenzie, James Copeland, Abe Baker, Tommy Keating.

Angleški filmski producent Michael Balcon, ki je znan kot producent kvalitetnih filmskih del, je leto podelil filma o Pirenecu in ostalih izdelal tudi predvajani film »Maggie«. Za smanjšanje filma so se odločili, če velikemu uspehu letošnjim knjižnim predlogi moramo, čeprav knjižne ne poznajo, da nam nudijo bogato osnovo za dober film, kar je znal scenaristi izkoristiti. Napisal je scenarij, velikim občutkom za filmsko dramaturgijo in pristal humor angleških preprostih ljudi. To, kar je nudilo scenarju, pa je z velikim čutom za filmski jezik prenesel na filmski režiser Alexander Mackenzie, ki je katerega dela spadajo med najboljše filmov kot »Mož v belem«, »Mand

Podpisani
kraj ulica pošta
naročam »Ljudská pravico« in prosim, da mi jo začnete
..... redno pošiljati.
Naročnino bom nakazal po položnici, katero priložite p
številki, oziroma jo bom plačal po inkasantu.
Datum
.....
Podpis

ki je čezala Mursko Soboto in to-
murske vasi, je porušila tri mosto-
tik pred Mursko Soboto, tako da
bil promet nekaj dni ustavljen. Po-
morsko brodarstvo društvo v Kro-
je bilo pripravljeno, da prikoši to-
koj na pomoč, če bi bilo potrebno. R

KROG

Mladina iz Kroga se je nedav-
udeležila proslave na čast 35. obli-
stne SKOJ. Aktiv si je priporil o-
plomo za doseženo IV. mesto v sta-
ljamu, pa tudi diplomo kot prizna-
nje za najuspešnejše delo med
školimi aktivni v soboški občini. V

NEMČAVCI

Nemčavci, srednje velika vas, le okraj M. Sobote proti Goričkem. Mladina v Nemčavcih se je sicer nedavno zbrala, da bi ustanovila mladinski aktiv. Toda, kot kaže, je mladinski aktiv samo na papirju. Dela ni opaziti. Čudno, da so v Nemčavcih mladiki (višješolci), pa ni opaziti mladice v vekturi. Vsaj ti bi lahko prišli za delo in s tem navdušili tudi ostale mladince in mladinke.

Kmetijska zadruga je imela po tednom polletni občni zbor. Največ težave je imel odbor s krediti. Investicijskih kreditov v ta nameni ni mogel dobiti, je moral spomladi prenehati graditi. K sreči pa je drugi priskočila na pomoč OZZ, ta da je bila sušilnica vendarle še pravem času sposobna za obratovanje. Spomladenski škroplenje sadja je bilo izvršeno, vendar so Opaziti je bilo da so ušasti ki so jih pil, imeli nekaj sadja medtem ko ga drugod ni bilo. Tudi hmelja na območju zadruge pridelali več leti in je bil tudi mnogo boljše

»Melba«. Scenarij: Harry K. Mitz, Režija: Lewis Milestone, Glavni igrači: Arthur Hibbsont, Glasovni režiser: Mair Matheson. V glavnih ulogah: Patrice Munsel, Robert Montgomery, Maritza Hunt, John McLaughlin.

Kot »Veliki Caruso« in podobni filmi obnavljata tudi film iz preteklosti, ki je bil neznane vrednosti. Stralske pevke Nellie Melbe. To prav tako kot vsi podobni filmi, tudi ni narejen zaradi biografije, ampak zaradi glasbe, kajti o življenju pevk samo izvedo je malo. Spoznamo ne samo, s katerimi se je srečala, s tem pa je njena biografija pri kraju. Zato pa je tem več sprememljamo od a do arije, ki jih je z ljubeviteli uspešno pevala. Za ljubitelja operne glasbe je film resnično velik udarec, saj pokaže najboljših znanih velikih pevcev: »Toscani«, »Fausti«, »Flavrova svatoba«, »Traviata« v vlogi Melbe ena najpomembnejših pevkv newyorške Metropolitane opere, Patrice Munsel. Njen stalno čisti sopran, ki navduši

«Meutres». Scenarij: Chas Pilsner in Maurice Barry. Rež: Richard Potlter. U glavnih ulogama: Fernand, Jeanne Moreau, Philippe Nicaud.

Po 20 lutih svojega dela pri fil-
m u tek u katerih je nastopil v dve-
setih filmih zabavne vsebine, je ve-
le francoski komik Fernand začel
stopati tudi v karakternih vlogah.
Eden takih filmov je tudi «Umors»
je posnet po zgodbi «Isabella» na-
la iz preko 3000 strani obsežnega
romana, ki ga je napisal znamenit
nazov «Umors». V tem filmu je Fer-
nand pokazal svoj tradicionalni nas-
šek. Kljub temu, da se moramo
govori vlogi šele prilagoditi (knji-
žev Fernand je tudi pri nas že
združen s smehom, kimalo spozna-
da nam je tu pokazal novo, še
znano stran svojega talenta).
V splošnem je režija klasična izraz-
obsejna, vloga živahni in čustveni.

**JUGOSLOVANSKI UMETNIKI NA
TURNEJI PO PRIKLJUČENIH
KRAJIH**

Beograd, 19. nov. (Tanjug). Odradbi odbor Sindikata kulturno-umetniških ustanov Jugoslavije bo priredil enotedensko turnejo najboljih jugoslovanskih dramskih, glasbenih in baletnih umetnikov po priključenih krajih. Umetniki bodo nastopili v Aranov, Kopru, Skofljah, Izoli, Um in Bujah.

Na turneji bodo sodelovali dirigir Krešimir Baranović, operna peva Aleksander Marinković in Branka Pivnicki, dramska umetnika Miroslav Crnobori in Branko Pleša, vsi iz Beograda, dalje Branka Dežman, Ružica Franci, Emil Kutijar, baletni umetniki Sonja Kastl in Nenad Lhotka, v Zagrebu ter Nada Vidmar, Vlasta Gerlović in Stane Sever iz Ljubljane. Na turnejo bodo odšli tudi umetniki iz sarajevska in skopskega gledališča, razen njih pa tudi tretjecelev makedonskih pesmi iz Skopja. Oktet zbora centralnega doma JLA, folklorna skupina kulturno-umetniškega društva "Branko Cvetković" iz Beograda.

Na koncu turnee bo ta skupina 40 umetnikov priredila za pripadnike JLA predstave v Postojni in Ljubljani.

TEKMOVANJE ZA POKAL »LJUDSKE PRAVICE«

Blejski »PARTIZAN« med najboljšimi

Tudi v radovljiskem okraju so se telesnovzgojna društva Partizan v vne- mo lotila tekmoval- nja za prehodni po- kal »Ljudske pravi- ce«, ki ga vsako leto na dan republike prejme najboljši klub v Sloveniji. Letos so bila v tem tekmovalju poleg Radovljice najbolj aktivna in uspešna TVD Partizan Bled, Gorje, Javornik in Podart.

Na podlagi poročil, ki jih je pre- jela Okrajna zveza »Partizan« Radov- ljica, je leta na svojem območju ocenila glede na vsestransko delo in

uspehe kot najboljši TVD Partizan Bled.

Delo v društvu poteka po vseh načelih sodobne telesne vzgoje in množičnosti. To je vsekakor vzorno društvo, posebno kar se tiče discipli- ne članstva in sodelovanja na okraj- nih in republiških prireditvah.

NAD DVE STOTI NOVIH ČLANOV

Kot večina partizanskih društev, ima tudi TVD Partizan Bled med svojim članstvom največ pionirjev (249), veliko manj mladincev in mladih, članov in članic pa samo 14. V primerjavi z lanskim letom pa be- ležijo velik porast članstva, saj so letos pridobili okrog 200 novih članov. Redna vadba članstva poteka v dvanajstih oddelkih, od katerih ima vsak po dva vodnika. Da so vadbene

ure čim boljše, ni v nobenem oddelku več kot 30 telovadcev. Posebno pozor- nost posvečajo splošni telesni vzgoji, pri čemer pazijo, da je vadba čim- bolj pestra in živahna. Z vsa res- nostjo potekajo priprave za nastope, kakor tudi za tekmovalja v raznih športnih panogah, kot so smučanje, drsanje, plavanje itd.

Zaradi velikega porasta članstva so letos poskrbeli tudi za nov vadi- teljski kader. Pridobil so sedem novih vodnic in net vadiateljev, tako da šteje vadiateljski zbor sedaj 25 članov.

VELIKO ZANIMANJE ZA JAVNE NASTOPE

Z vsa vnebo in resnostjo se je članstvo TVD Partizan Bled letos pripravilo za številne javne nasto- pe, ki so jih priredili sami ali pa skupno z drugimi organizacijami. 298 članov društva je sodelovalo na javnem društvenem nastupu na Ble- du. Nastop je v vseh oddelkih po- polnoma uspel, prisostvovalo pa mu je več kot sedemsto gledalcev.

Društvo je sodelovalo na okrajnem tekmovalju in nastupu na Jesenicah, dalje na republiškem tekmovalju in nastupu v Ljubljani in na tekmoval- ju v oddelkih in plavanju v Radov- ljici. Na vseh teh tekmovaljih so člani Partizana Bled dosegli vidne uspehe, po številu udeležencev pa so bili povsod med prvimi. Letos so pri- redili tudi nastop reprezentančnih vrst Partizana Slovenije, ki je zorno uspel in mu je prisostvovalo okoli 2000 gledalcev.

V proslavo 35-letnice SKOJ je vrsta mladinskih sodelovanja na proslavi v Ri- bnem. Prav tako je društvo sodelovalo s svojim članstvom na vseh krajevnih proslavah.

OBSIRNO GOSPODARSKO DELOVANJE

V letošnjem letu je bilo gospodar- sko delovanje izredno obsirno. Pred- vsem so bila izvršena popravila na stavbi, na orodju, nabavili so si pre- pisane kroje in kupili strokovno li- teraturo. Posebno delavni pa so bili pri ureditvi igrališča okrog doma.

S svoje delavnostjo si je društvo pridobilo v kraju polno zaupanje, udeležilo v vodilne mesto med množič-nimi organizacijami. LOMO Bled, Svet za prosveto pri OLO Radovljica in Gozdno gospodarstvo Bled so pra- vilo razumeli pomen društva na Ble- du in mu nudili tudi finančno pomoč.

SAO PAULO SE PRIPRAVLJA SILVESTRSKI TEK

Najboljši tekači na startu

SE EN DVOBOJ: KUC - CHATAWEY

Kakor nikdar doslej se bodo na tej dirki zbrali številni slovenski teka- čji iz vsega sveta. Povabila so poslali že znanim tekačem Finske, Švedske, Belgije, Zbodne Nemčije, Francije, Jugoslavije, Španije, Italije, Portugalske, ZDA, Japonske, Čile, ZSSR in Urugvaja. Največja privlačnost pa bo vsekakor srečanje svetovnih prv- kov Kuc in Chataway, ki se bosta letos prvič borila na ulicah Sao Paula.

Število udeležencev letošnjega te- ka bo omejeno na kakih 300 tekačev. Že 15. decembra bodo organizirali kvalifikacijska tekmovalja atletov iz mesta in države Sao Paula. Le 250 najboljših iz tega predtekmovalja bo nastopilo skupno z 21 prvaki federal- nih brazilskih držav in tujimi gos- ti. Ni dvoma, da bo manjše število tekačev prispevalo k boljši organizaci-ji in večjemu športnemu uspehu prireditve.

BREZ ZATOPKA!

Brazilsko časopisje, ki bližnji dirki posveča že precejšnjo pozornost, piše te dni obsirno o sodelovanju Emila Zatopka. Kakor je znano, je večkrat- ni svetovni prvak nastopil lani v

Nastop sabljaških reprezentanc ljudskih republik v Mariboru

Danes in jutri bo v veliki dvorani Prosvetnega doma (Union) v Mari- boru sabljaška prireditev, na kateri bodo nastopile sabljaške reprezentan- ce vseh ljudskih republik. Moški bo- do tekmovali v floretu, sablji in me- ču, ženske pa samo v floretu.

Dalje ob 9. uri bo na sporedu tekmovalje ženskih reprezentanc, ob 15. uri pa tekmovalje moških rep- rezentanc v floretu. Jutri ob 9. uri bo- do borbe z električnim mečem, ob 15. uri pa tekmovalje moških rep- rezentanc v sablji.

kakor je navada v gospodskih družinah. In ker je trpel mnogo lakote, so stale zmeraj pred oltarjem obilne daritve riža in sade- žev. Ob določenih praznikih je nudil pračetom cele pečene odojke. Za staro babico je kupil lepo krsto in jo dal postaviti k njeni postelji, da bi se je veselila. In čeprav je bila slepa, je vendar otipavala s koščeni rokami les in se polaskana hihitala ko mlado dekle. Samo stari stric se ni mogel premagati, da ne bi rekel: »Tako torej si preseljal med jedce riža in se med pritli- kavci dokopal do sreče.« To pa je rekel, ker je hodil Cang, ki je že v pokrajini vzhodno od gora segal z glavo nad druge ljudi, tu na jugu ko orjak po deželi pritlikavcev. Najel je bil dva dobra kuharja in kmalu je bil tako težak in zamašen kakor je bil veliki, kajti zdaj je jedel vse jedi, o katerih je prej samo sanjal. Wu Tsing pa, stari bankir, ga je imel za sina in ga hvalil za vse, kar je storil.

V nemiru in vihravosti svoje mladosti je bil Cang že zdavnaj prerasel leta, ko bi ga bili morali starši oženiti, da so še živeli. Spomin na izjavljeno pustolovščino s cipami v Kiahovu je bil zati v sebi, in v njegovi hiši je bilo dovolj brhkih, mladih suženj, ki so mu jih bili prodali za prgiščje bakra. Zdal pa se je oglasila v njem želja po sinovih in Wu Tsing je poslal lastno ženo na oglede, da bi polaskala za Čanga primerno nevesto.

Lilien, lotosov cvet, je bila hči magistra, ki je nosil na čepici cesarsko odlikovanje koralnega gumba. Rečeno je bilo, da je Lilien stara šestnajst let in da je zelo izobražena. Čeprav je ni videl še noben moški, ker se je stalno mudila na notranjem dvorišču očetove hiše, so bili sužnji in sužnje ponesli glas o njeni lepoti po vseh trgih in cestah. Kot otroka so jo zaročili z bra-

PRED X. KOLOM PRVE ZVEZNE NOGOMETNE LIGE

Petnajsti derby

hkrati velika preizkušnja za »tekmo leta« — za finale pokalnega tekmovalja 29. novembra.

Doslej sta Partizan in Crvena zvezda igrala 14-krat. Partizan je zmagal sedem- krat, štirinajst izgubil, trikrat pa igral neodločeno.

Nedolgo je, da sta Partizan in Crvena zvezda bila tudi pred dvema letoma finalistata tekmovalja za pokal maršala Tita in da sta teden dni prej igrala prvenstveno tekmo. Prvenstvena tekma se je zaključila z rezultatom 1:1, v finalu pokalnega tekmovalja pa je Partizan visoko premagal Crveno zvezdo z rezultatom 6:0.

Razen tega bo imel Beograd v tem kolu še en derby: danes bosta igrala BSK in Radnički. Beograjski »plavci«, ki so na drugem mestu na lestevici, se bodo borili, da bi ohranili plasman. Radnički pa, da bi se rešil iz nevarne cone.

HAJDUK IN DINAMO V GOSTEH

Splitki Hajduk in zagrebški Dinamo bosta imela v tem kolu resne naloge.

Določen je status amaterja-nogometaša

Stockholm, 19. nov. (R). Izvršni komite mednarodne amaterske nogo- metne federacije IFA je na seji v Stockholmu sprejel člen pravilnika, katerem je precizno določen amater- ski status nogometašev. V pravilniku je rečeno:

Prvič: »Amaterji so tisti nogome- taši, katerim nadoknadijo samo nji- hove stroške za potovanje in stano- vanje v hotelu, kakor tudi tisti, ka- terim v posebnih primerih odobri na- cionalna federacija izplačilo stroškov za športno opremo in zavarovanje zo- per nesreče med tekmi in na po- tovanjih.«

Drugič: »Za amaterje je moč sma- trati tudi tiste nogometaše, ki nasto- pajo na tekmovalju svoje nacionalne federacije in prejajo odškodnino za plačilo, ki so jih izgubili s tekmo- vanji in treningi. Ta odškodnina mo- ra biti v točen sorazmerju z dejan- sko nogometašev plačo, oziroma njem- ni izgubljenim delom.«

V sprejetem členu je tudi jasno rečeno, da tisti nogometašev, ki prejajo redne plače, nagrade za igranje, denarna darila ali kakršne- koli druge denarne nagrade ali ki imajo lažne ali izmišljene zaposlitve — ni moč smatrati za amaterje. Takš- nim nogometašem nikakor ne bo do- volil sodelovanje na olimpijadi ali na tekmovaljih, predvidenih samo za amaterje.

Pred ustanovitvijo študentskega športnega društva

Akademski športni odbor stoji že dolgo časa na stališču, da je vpraša- nje širine in kvalitete slovenskega športa v največji meri odvisno od do- la posameznih klubov po srednjih šo- lah in na Univerzi. Širina: prvič za- radi tega, ker imamo prav v teh ustanovah zbrane največ mladine, ki se poleg osnovne telesne vzgoje, ki jo dobi v nezadostni meri v šoli, želi na podlagi lastnega interesa izživljati v raznih športnih panogah, in dru- gič zaradi tega, ker bodo študentje, ko bodo zapustili Univerzo in odšli na svoja delovna mesta, na ta način kot bodoči profesorji, zdravniki, inženirji in podobno tudi delovali kot športni delavci na terenu. Kvaliteta pa je nuja objektivna posledica dobrega strokovnega dela prav med to mla- dinjo.

Zaradi roditeljskega problema smo že večkrat predlagali ustanovitev ob- vezne telesne vzgoje na Univerzi, kar je tudi naložilo na razumevanje pri- stojnih forumov. Do realizacije tega predloga pa ni prišlo skoraj izključno zaradi pomanjkanja objektov in za- dostnega strokovnega kadra. Pripravi- čani smo in pričakujemo, da se z ustanovitvijo Inštituta za telesno vzgojo v Ljubljani storjen prvi kon- kretni korak, ki bo omogočil študen- tom lastno telesnovzgojno udele- stvovanje.

V okviru te splošne obvezne teles- ne vzgoje pa bi bilo nujno potrebno študentsko športno društvo, ki bi v svoje klube in sekcije vključevalo vse zainteresirane študente. Ker Univerza kot celota ni razpolagala z nobeno materialno osnovo, ki bi nudila dru- štvo možnost obzida, so se klubi te- štvo ustanovili na iniciativno samih študentov številni klubi in to: ASK, LUSK, Akademsko strelsko društvo, Planinsko društvo Univerze, Akade- mski judo, odbojka, amaterski, nogo- metni, hahalni, namiznoteniški in sa- bljaški klub. Skoraj vse te enote štu- dentskega športnega življenja so se

čepav ne bosta igrala z najmočnejšimi moštv. Zagreb je na svojem igrišču zelo močan nasprotnik. Čeprav je v dobri formi, se bo moral Hajduk v Zagrebu pošteno potruditi, da bi ostal na tes- lestevici. Dinamo pa bo igral v Skopju z Vardarjem. Tudi to bo težava tekna, kajti iz Skopja je težko odnesti obe točki.

Sarajevo. Vojvodina in Spartak pa bodo igrali na svojih igriščih proti mo- štvoim, ki so v nevarni coni — Loko- motiv, Proleter in Zeleni. Lahko pričakujemo ostre borbe, ker so vse točke dragocene, zlasti gostom, ki se z- daj bore za obstoj v ligi.

Lj. Lovrič

Jutri

»Ljubljana« — »Šibenik«

Jutri ob 14.30 bo na stadionu v Sisku prvenstvena nogometna tekma hrvaško-slovenske lige med moštvo »Ljubljana« in »Šibenikom«.

od svoje ustanovitve borile za to, da uspešno razvijajo svojo panogo špo- rta med študenti. Kljub velikim te- žavam uspeh ni izostal.

V zadnjem času, ko so se ma- terialni položaj študentskih klubov precej izboljšal, pa med študenti ved- no bolj dozoreva misel o ustanovitvi enotnega društva, ki bo vse obstoječe univerzitetno športno življenje sku- žilo in bo tudi dalo možnosti za nje- gov nadaljnji razvoj. Iniciativni dru- bor je že izdelal pravila novega dru- štva, o katerih živahno razpravlja.

Ljudski odbor ljublič- trnavskega okraja SVET ZA PROSVETO IN KULTURO V ČAKU razpisuje

NATEČAJ

za DVA DIREKTORJA kmetijskih šol v Bresnici in Mikovcih, za osemetke na področju okraja: PREDAVATELJA za srbski jezik, DVA PREDAVATELJA za nemški jezik, PREDAVATELJA za franc. jezik, DVA PREDAVATELJA za mate- matiko, PREDAVATELJA za kemijo, PREDAVATELJA za biologijo.

Pogoji: — za direktorja kmetijskih šol končana kmetijska fakulteta, — za predavatelje končana vi- šja pedagoška šola. Stanovanje zagotovljeno. Osnovna plača po uredbi o zva- njih in plačah uslužbenec v pro- svetno-znanstveni službi. 6144

PONOVA PRVENSTVENA NOGOMETNA TEKMA SLOVAN : KRIM

v nedeljo, 21. novembra ob 10. uri na igrišču SD Slovan

OKRAJNI SINDIKALNI SVET LJUBLJANA

PRIREDI V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE V NEDELJO, 21. NOVBEMBRA 1954. OB 9. URI DOPOLDNE V VELIKI UNIONSKE DVORANI

KULTURNO PRIREDITEV DPD »SVOBOD«

SODELUJEJO PEVSKI IN TAMBURAŠKI ZBORI, RECITATORJI IN FOLKLORNA SKUPINA PIONIRJEV

PO PROSLAVI BO RAZGLASITEV REZULTATOV STRELSKEGA TEKMOVANJA IN RAZDELITEV NAGRAD

ČLANI SINDIKATA — UDELEŽITE SE PROSLAVE V ČIMVEČJEM ŠTEVILU!

Uprava

»LJUDSKE PRAVICE«

Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2
Poštni predal 42

Odrežite in nam pošljite

8

In zdaj so bili tu, sedem trebuho, vstevki otroke; njegov stari stric, mršav in sključen, mlajši stric z ženo in sinovi, in prastara babica, ki je bila slepa in ki je zmeraj ležala na dnu čolna liki umazan svezjen oblek. Njegova sestra, upognjena od dela, suha ko traka, v vezani obleki, s pahljajo v roki, kašljajoča in pljujoča. »Celo cesar ima sorodnike v slavnatih sandalah,« je citiral učitelj star izrek. Vsem je zaprlo sapo, ko so jih nesli skozi okovana, črna vrata prvega dvorišča Čangove hiše in ko se jim je vratar globoko priklonil ter vzdihnil: »Ugledna, spoštovanja vredna družina uglednega gospoda Čanga je prišla!«

Moški so bili rjavi ko les in njihove roke ukrivljene od napor- nega dela, žene in dekleta so imele velike noge, ki jih nikoli niso zavezovale; toda Čang je bil premočan mož, da bi se jih sramo- val. »Na čolnu sem se rodil, tovarni kuli sem bil,« je večkrat dejal brez sramu, in njegove besede so zvenele malone kot ba- haštvo. »Toda moč mojih prednikov v meni me je postavila na mesto bogatega moža.« Uredil je tablice svojih prednikov in jih postavil tako, da se je lahko vsak dan priklanjal pred njimi,

DNEVNE NOVICE

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna v soboto, dne 20. novembra: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

KINO

PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Čarobni fižol«.

UDARNIK: Ameriški barvni film: »Obzorja na zahodu«.

POBREZJE: Angleški barvni film: »Knjiga o džungli«.

STUDENCI: Nemški film: »Grehe«.

CELJSKE VESTI

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 20. nov. ob 20: Erskin-Roussin-Gray: »Lepa Helena ali veselje do življenja«. Premierski abonma in izven.

Nedelja, 21. nov. ob 15.30: Erskin-Roussin-Gray: »Lepa Helena ali veselje do življenja«. Abonma red Terek in izven.

Torek, 23. nov. ob 20: Erskin-Roussin-Gray: »Lepa Helena ali veselje do življenja«. Abonma red Terek in izven.

Cetrtek, 25. nov. ob 20: Erskin-Roussin-Gray: »Lepa Helena ali veselje do življenja«. Abonma red Cetrtek in izven.

Petek, 26. nov. ob 15: Luigi Pirandello: »Sest oseb išče avtorja«. II. šolski abonma.

Sobota, 27. nov. ob 20: Erskin-Roussin-Gray: »Lepa Helena ali veselje do življenja«. Abonma red Sobota (delavski) in izven.

VESTI IZ TREBOVEJ

Dežurna zdravniška služba od sobote ob 14. ure do ponedeljka do 7. ure opravlja primarij dr. Virgil Kramnik v splošni bolnišnici.

Kino »Svoboda Zasavje« predvaja od sobote do ponedeljka argentinski film »Kalne vode«. V nedeljo ob 10. matineja za mladino »Trije muške-tirji«. V sredo in četrtek angleški film »Veseli Norman«.

Kino »Svoboda Center« predvaja od sobote do ponedeljka nemški film »Dvojčka«. V nedeljo matineja z domačim filmom »Barba Zvane«.

Kino »Svoboda II« predvaja od sobote do ponedeljka ameriški film »Vrni se, mala Sheba«.

Potujoči kino Ljudske prosvete predvaja japonski film »V gozdu« v soboto ob 17 v Zid. mostu, ob 19.30 v Luki pri Zid. mostu; v nedeljo ob 10 v St. Gotardu, ob 14.30 na Koprivcu, ob 18 na Vatah; v ponedeljek ob 17 na Izlahah, ob 19.30 v Milinjah; v torek ob 17 v Cetah.

Vesti iz Kranja

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 20. nov. ob 14: Tlemeyer: »Mladost pred sodiščem«. Za učitelstvo kranjskega okraja in izven.

Nedelja, 21. nov. ob 16: Husson: »Srečna črta«. Izven in za podežel.

Cetrtek, 23. nov. ob 16: Husson: »Srečna črta«. Red C in izven.

Petek, 25. nov. ob 20: Husson: »Srečna črta«. Red B in izven.

Sobota, 27. nov. ob 20: Telovadna akademija TVD Partizan Kranj v počastitev proslave Dneva republike.

Nedelja, 28. nov. ob 16: Husson: »Srečna črta«. Izven in za podežel.

DROBNI OGLASI

STROJNE KLJUČAVNICARJE in klesarje, kvalificirane in polkvalificirane, sprejme podjetje »Zičnica«, Ljubljana, Tržaška cesta 69. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. 3911

RAZVELJAVLJAM osebno izkaznico reg. št. 44464, ser. št. 0679403 na ime Lešnik Helena, gospodinja, Vrhov dol št. 4, p. Limbuš. M 468

SPREMEMO v službo kmetijskega inženirja ali tehnika z večletno prakso, ki bi bil obenem dober predavatelj in upravnik ekonomije. Naslov v upravi lista. M 461

SIVALNI STROJ kupim. Naslov v podružnici lista v Celju. C 342

UKRAJENKA je bila aktovka, v kateri je bila naročilnica in žig Splošno gradb. podjetje Ljutomer. Svarilo in opozarjamo vsa podjetja in ustanove, da na naročilnico in žig podjetja ne izdajo ničesar, če oseba, katere predlaga, nima posebnega pismenega pooblastila od podjetja. 3903

TOVARNI AVTOMOBIL Chevrolet, generalno popravljen, nosilnost 3 tone, proda Kmetijska zadruga Smarje pri Jelšah. 3902

BLAGAJNICA, stara 33 let, z daljšo prakso, želi zaposlitev v svojem poklicu. Naslov v podr. Maribor. M 60

MLADO DEKLE išče zaposlitev kot navadna delavka v Rušah ali v okolici Ruš. Naslov v podr. Maribor. M 81

KLETAR, kvalificiran, starejši, išče primerno zaposlitev v svoji stroki. Naslov v podr. Maribor. M 82

PRUCENA SIVILJA, 42 let stara, išče zaposlitev kot blagajničarka ali prodajalka. Ima večletno prakso v trgovini. Naslov v podr. Maribor. M 83

TRGOVSKI POMOČNIK srednjih let, išče zaposlitev v Mariboru. Naslov v podr. Maribor. M 83

DELAVEC, star 45 let, išče lažjo zaposlitev. Naslov v podr. Maribor. NAMEŠČENEC, starejši, išče zaposlitev v Mariboru ali v okolici Maribora. Naslov v podr. Maribor. DELAVKA, nekvalificirana, išče zaposlitev kot gospodinjstva pomočnica za 8 ur dnevno. Ima lastno stanovanje. Naslov v podr. Maribor. NAMEŠČENKA administratorka išče zaposlitev v okolici Poljan. Naslov v podr. Maribor. M 87

NAMEŠČENEC gozdni manipulant — išče zaposlitev. Naslov v podružnici Maribor. M 88

NAVADNA DELAVKA, stara 24 let, išče zaposlitev v okolici Maribora. Naslov v podr. Maribor. M 89

NAMEŠČENKA, starejša, išče zaposlitev v Slov. Bistrici ali bližnji okolici. Naslov v podr. Maribor.

Koteks odkupuje
svinjske kože I.a
kg. — 200.—

Stednik, očičen s KROMOVIM PRASKOM, je kakor poliran. Tudi ne rjav tako hitro, prihrani ti delo, zato zahtevaj KROMOV PRASEK.

Gnilo krompirja preprečuje Krosan. Za 1 kg KROSANA konservira 200 kg krompirja. Dobi se v drogerijah, semenarjah in zadrugah.

Nove telefonske številke

Centrale Narodne banke

Generalni direktor 20-030
Pomočnik direktorja 21-863
Pomočnik direktorja 20-008
Sekretar 21-303

Oddelek za analize in ekonomsko proučevanje 23-157
Organizacijska direkcija 21-078
Služba za koordinacijo dela s kreditnimi podjetji 23-078
Direkcija za kredit. kredite 21-165
Direkcija za kredit. zadr. in kmetijska 20-779
Direkcija dolgoročnih kreditov in fondov 21-490
Direkcija plačilnega prometa z inozemstvom 21-054
Direkcija DE 23-303
Direkcija za izvrševanje proračunov (preko hišne centrale) 23-321 int. 54
Direkcija računovodstva 20-151
Devizno obračunsko mesto 23-057
Devizna direkcija 23-063
Devizna tresa 21-754
Devizna likvidacija 23-373
Ekonomsko-tehnična služba 20-698

KONCERTI

Naslednji simfonični koncert s solistko Jelko Suhadolnik-Zalokarjevo bo v ponedeljek, 22. nov. za rdeči tisk. Na programu je Ravelov 4. simfonični koncert, Papandopolov Preludij in Čajkovskega 6. simfonijska. Borla Papandopolu iz Reke. Preostale vstopnice so v prodaji pri dnevnih blaginjskih Slovesnih filharmonijah od 10-12 in od 16-18. Prav tam je tudi koncertni list št. 2.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Sobota, 20. nov. ob 20: Goldoni: »Laznik«. Izven in za podežel.

Nedelja, 21. nov. ob 20: Goldoni: »Laznik«. Izven in za podežel.

Ponedeljek, 22. nov.: Zaprt.

OPERA

Sobota, 20. nov. ob 19.30: Musorgski: »Borščinski sejem«. Abonma B.

Nedelja, 21. nov. ob 19.30: Verdi: »Rigoletto«. Izven in za podežel.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Sobota, 20. nov. ob 20: Mira Mihelič: »Zlati oktobra«. Izven.

Nedelja, 21. nov. ob 15: I. Cankar: »F. Smerdu«. »Martin Kačur«.

Izven; ob 20: M. Mihelič: »Zlati oktobra«.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 20. nov. ob 20: Spicar-Pišl: »Naj bo stara ali pa mlada«, spevo-igra. Red B. Vstopnice so tudi v prodaji (Nefte — M. Jesenko, Lučka — Grumova).

Nedelja, 21. nov. ob 16: Spicar-Pišl: »Naj bo stara ali pa mlada«, spevo-igra. Popoldanska predstava. Izv. ob 20: F. Zizek: »Miklova Zala«. Ljudska igra z godbo, petjem in plesom. Izven.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 32-860.

Umrli so v Ljubljani

Cigler Antonija, gospodinja. Pogreb bo danes ob 15 na Zalah.

Škraba Andrej, upokojenec. Pogreb bo danes ob 15.30 na Zalah.

Umrli nam je naš dober, predragi mož, oče, stari oče, tast

dr. Vladimir Ravnihar
odvetnik

Pogreb bo v soboto, 20. novembra, ob 4. uri popoldne z Zal. Nikolajev mrliske večice.

Ljubljana, 18. novembra 1954.

Fedora, Ksenija, Božena, hčere; Darja roj. Gregorin, snaha; ing. Anton Umek in ing. Viktor Turnšek, zeta, in vnuki.

GLASBENA MATICA V LJUBLJANI

sporoča, da je umrl njen dolgoletni predsednik in častni predsednik

dr. Vladimir Ravnihar
odvetnik

Za vse njegovo nesebično delo, skrb in požrtvovalnost, ki jo je nad pol stoletja skupaj po svojem očetu Franju posvečal razvoju našega društva, ga bomo ohranili v trajnem spominu.

List udaje časopisno založniško podjetje »Ljudska pravica«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/III, telefon št. 89-181 — Notranje ministrstvo

telefon št. 31-887. Nazorjevala ulica 10/II. — Uprava: Kopitarjeva ulica 2, telefon 89-181 — Telefon za naročnino in oglase 81-030

pri NB 8011-T-19, poštni predal 42 — Tisk tiskarne »Ljudske pravice« — Poština plačana v gotovini — Rokopisi se ne vračajo

Zelite odlično kolonjsko vodo?
Potem samo

SOUVENIER

KINO »ŠISKA«

Francoski film

»UMOR«

Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. V glavnih vlogah nastopajo: Fernandel, Jeane Moreau, Philip Nicoud in Line Noro. Režiser: Richard Pottier.

KINO »UNION«: Angl. barvni film: »Melba«. Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20. Predstava ob 16 odpade. — Ob 22 premiera ameriškega filma: »Najboljša leta našega življenja«. — Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«: Francoski film: »Lepotice noči«. Brez tednika. — Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«: Angl. film: »Maggie«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 16 matineja franc. filma: »Lepotice noči«. Prodaja vstopnic za matinejo od 9—10, za popoldanske predstave pa od 9.30—11 in od 15 dalje.

KINO »SOCA«: Slov. nemški film: »Grehe«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 in od 15 dalje. Mladini izpod 16 let vstop prepovedan.

KINO »LITOSTROJ«: Francoski film: »Prekleti«. Predstava ob 20. Pro-

daja vstopnic uro pred predstavo. Občinstvo obveščamo, da bomo predvajali od 27. nov. do 1. dec. ameriški barvni film: »V vrtincu«. Cena vstopnic 40 in 60 din.

JESENICE: »RADIO«: Amer. barvni film: »Rdeče nebo nad Montano«. Predstavi ob 18 in 20. — »PLAVZ«: Francoski film: »Plačilo za strah«. Predstavi ob 18 in 20.

KOROŠKA BELA: Francoski film: »V Monte Carlo«. Predstava ob 18.

CELJE: »UNION«: Švedski film: »Margite«. Predstavi ob 18 in 20. — »DOM«: Italij. film: »Nevesti se mudi«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.

KRANJ: »STORŽIC«: Ameriški film: »Rimske počitnice«. Tednik. Ob 20 premiera italijanskega filma: »Milijonarski Neapelj«. Tednik: »Java«. Predstave ob 18, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — »SVOBODA«: Italijanski film: »Milijonarski Neapelj«. Predstavi ob 18 in 20.

PTUJ: Francoski film: »Alarm na jugu«.

KINO »TRIGLAV«

Belgijski film

»Banket tihotapcev«

Tednik. Predstavi ob 18 in 20. — Ob 16 slovenski film: »Keke«. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

»RAD«

GRADBENO PODJETJE ZA VISOKO IN NIZKE GRADNJE
KIKINDA, ULICA 7. JULIJA 4
Telefon 199

razpisuje natečaj

za izpolnitev naslednjih delovnih mest:

GRADBENEGA INŽENIRJA ZA TEHNIČNEGA VODJO PODJETJA, GRADBENEGA TEHNIKA ZA VODJO GRADBIŠČA, KNJIGOVODJO-BILANCISTA ZA SEFA GOSPODARSKO-RACUNSKEGA SEKTORJA, FINANČNEGA USLUZBENCA ZA BLAGAJNIKA PODJETJA.

Pogoji:

- za tehničnega vodjo — diplomiran gradbeni inženir s triletno prakso za visokih gradnjah.
- za vodjo gradbišča — diplomiran gradbeni tehnik z najmanj enoletno prakso na dolžnosti vodje gradbišča.
- za sefa gospodarsko-računskega sektorja — popolna srednja šola ali njej enaka strokovna izobrazba z najmanj petletno prakso v finančni službi. V poštev prihaja tudi nepopolna srednja šola, vendar z daljšo prakso na dolžnosti sefa računovodstva.
- za blagajnika podjetja — popolna ali nepopolna srednja šola z najmanj triletno prakso v finančni stroki.

Prošnje z življenjepisom (zlasti je treba navesti vrsto dela, ki ga je opravljal, dolžnosti, ki jih je imel, kakor tudi pogoje, ki jih postavlja kandidat) pošljite na gornji naslov najpozneje do dne 30. novembra 1954.

Plača po sporazumu ali tarifnem pravilniku.

PODJETJE ZA IZDELAVO IN MONTAŽO ŽELEZNISKIH SIGNALNIH VARNOSTNIH NAPRAV

»BLOK SIGNAL« — NIŠ

RAZPISUJE NATEČAJ

za sprejem v službo:

šefa gospodarsko-računskega sektorja, ekonomska fakulteta in 5- do 8-letna praksa v industriji

računskega uradnika s srednjo šolo in 10- do 15-letno prakso v industriji

sekretarja podjetja, pravnik s 3—5-letno prakso v industriji

dva elektrotehnik za projektivni biro

risarja za projektivni biro

visokokvalificiranega delavca z 10-letno prakso za poslovo-
vodjo livarne

visokokvalificiranega delavca z 10-letno prakso za briga-
dirja orodjarne

kvalificiranega zidarja s 5-letno prakso v samostojnem delu

Plača po tarifnem pravilniku. Interesenti naj se javijo upravi podjetja. Zadnji rok za vlaganje ponudb je 1. XII. 1954.

6166

»TORPEDO«

TOVARNA MOTORJEV — REKA

razpisuje natečaj

za

tehničnega direktorja

Pogoji: strojni inženir z več kot desetletno prakso. Stanovanje zagotovljeno — Plača po sporazumu.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela in pogoji pošljite na tajništvo tovarne.

Sprejmemo

3 gradbene inženirje
4 gradbene tehnike
6 gradbenih delovodij
neomejeno število zidarjev
20 betonierjev
3 železokrivce

Plače vodilnega osebja se določijo sporazumno, za vse ostale možnost akordnega zaslužka in nadurnega dela. Za tehnično osebje stanovanja zagotovljena, za vse ostale pa skupno stanovanje v naselju.

Nastop službe takoj ali po sporazumu.

Ponudbe poslati na
Gradbeno podjetje »GRADBENIK« — IZOLA

SPOMINI RAZISKOVALCA TIBORJA SZEKELYJA

Hodil sem na lov na orhideje

Orhideje! To je čarobna beseda, ki zveni enako romantično v vseh krajih sveta. V salonih pomeni višek imenitnosti, kot darilo je znak največje pozornosti, v evellčarnah pa je seveda najdražja med vsemi rožami.

Njeno ime je univerzalno. Edina izjema je neko narečje, ki ga govore v Braziliji. Ljudje, ki govorijo to narečje, imenujejo orhideje kratko malo »parazite«. In če slišiš kakega prebivalca Mala Grossa, kako izgovarja to ime, tedaj ta krasna roža takoj izgubi v tvojih očeh vso omamno moč in se spremeni kot z nekakšno čarovnijo v običajnega rastlinskega parazita, rastočega na debelih in vejah v gozdovih, na najbolj nedostopnih in neznanih krajih, tam, kamor se nikoli ni stopila človeška noga. Nihče tam ne občuduje vijoličaste, belkaste ali rumenkaste lepote teh duhtečih metuljev, ki se ob določnih letnih časih pojavijo na debelih, ker so tu daleč od vseh potov, držečih v civilizacijo, in od oči željnih lepote.

Zato pa je tem lepša v rokah obiskovalca tega področja prva orhideja, ki jo je odtrgal z drevesa: vijoličasti listi njene cvetne krone

se mirno širijo tako, da pokrivajo malone vso dlan, in samo središče cveta je podobno kipu, ki si ga je zamislil zanesenjak. Opojni vonj pa vzbuja spomin na romantične čase. To je trenutek, v katerem človek iznenada pozabi tudi na roke, opraskane do krvi, in na bolečine v mišicah. To je trenutek, ko se neoprezen raziskovalec spremeni v lovca na orhideje.

OSA LJUBEZNI

Orhideja raste na debelu nekega drevesa in na njegovih najvišjih vejah, kakor da ve, da je nize rastoče rastline laže uničiti in da prav zato bolje uspevajo, kadar rasto na višjih in težko dostopnih mestih. Orhidejo moraš iskati, in sicer dvignjene glave. Časa ne smeš izgubljati, marveč jo je treba kar takoj poiskati, predvsem na drevesu s hrupavo skorjo. V takšno skorjo najlaže prodre tenke korenice tega rastlinskega zajedavca, ki pozneje iz stebra črpa življenjski sok. Zilice korenin se spoje v kratko stebelce, iz katerega poženejo okrogle in mesnate vejice, ki se zaključijo v listnih kronah temnozelenih barve. To je bilka, iz katere požene dvanajst ali več cvetov. Cvetove orhidej občudujejo ljudje tako v naravi, kakor tudi v salonih.

Če hoče človek priti do ene teh bilk, se mora čisto napoliti več sto metrov daleč v gozd. Grmovje je tako gost, da v njem ni moč ničesar videti niti tri metre daleč od drevesa do drevesa. Gozdni ananas in plazilka venec mučenštva imata tako ostre bodice, da se jim človek ne more nekažnovano približati. Bičevje »takuara« pa se brani z gostimi bodicami. Najnevarnejša pa je bodica palme »tukun«, dolga 5 cm. Če ti prede roko in se v njej zalomi, prodira čedalje globlje in jo je zelo težko izdreti.

Izenada sem naletel na osje gnezdo. Podobno je bilo meter visokemu zvonu. Njegova svetlosiva barva je privlačna. Človek ne bi verjel, da se skriva v njem nevarnost. Temu zvonu pa se ni varno približati. Nekoč sem prav poleg takšnega zvona na nizki veji opazil orhidejo s sedmimi velikimi krasnimi cvetovi. Navdušen sem pristopil in hotel vejo odsekati. V naslednjem trenutku pa je prišel iz spodnjega dela zvona cel roj os in ena me je pčila v obraz, preden sem se jih utegnil ubraniti. Neka mlada Meležanka, ki nas je spremljala, me je skušala potolažiti: »To ni nič hudega, saj je bila samo osa ljubezni«.

Kakšne so žele druge, ki niso »ose ljubezni«, sem pomislil.

PRIPRAVE NA POT K ORHIDEJAM

Fed seboj smo zagledali velike kanske pajčevine, neverjetno debele in široke po več metrov. Če se človek zaplete vanje, potrebuje mnogo časa in truda, da se izmota iz njih. Često pa mora pajka takoj ubiti, da se izogne boju, o katerem nikoli vnaprej ne ve, kdo bo v njem zmagal. Pajek je namreč zelo velik. Včasih pa se človeku udere noga v jamo, pokrito z listjem ali pa mu pade na glavo kos suhega lesa. Skratka, za prodiranje skozi pragozd mora biti človek dobro oboro-

žen in zmeraj pripravljen na najpresenetljivejša in najneprijetnejša razočaranja. Dolga, okrog zapetja ovita vrvi, nož, sekira in revolver morajo biti zmeraj pri rokah. Roke pa morajo biti proste, da se lahko človek brani raznih žuželk, da je zmeraj pripravljen na nenaden napad ali da si s sekuro krči pot skozi goste grmovje.

Nenadoma sem zagledal pred seboj potok. Bil je preglobok, da bi ga prebrodil, bregovi pa strmi in nedostopni. V bližini pa sem opazil ovijalko, višječo z drevesa ko vrvi. Odsekali smo jo in očistili tla okrog sebe. Potem je bilo treba najti kje v bližini še stojče ali posekano drevo, privezati konec ovijalke k njemu, se zagupati in preskočiti potok. Takšna »zračna pot« mora biti dobro preračunana, od človeka zahteva mnogo spretnosti in napora. Toda v pragozdu je potrebna, ker čisto drugače ne prideš naprej. Podobnih rastlin, s katerimi si človek lahko pomaga naprej, je v pragozdu še več. So tudi rastline, s katerimi si utešiš jezo. Kdor pozna pragozd, najde v njem še druga pomožna sredstva. Z nekaterimi rastlinami se lahko človek v pragozdu tudi hrani.

ČE JE LOV DOBER

Če naletiš na orhidejo na previsokem drevesu, je treba drevo posekati. Plezati na drevo pomaga človeku ovijalka in rastlinski paraziti, oviti okrog debla. Ko plezaš na drevo, pa se ti večkrat usuje na glavo cel roj mravelj, na sedenjem drevesu pa morda zagledaš kačo. Lahko se tudi zgodi, da opaziš edino vejico, ki bi se je lahko oprjel, da ne bi padel, pa je pokrita s črvi, katerih dolik povzroči boleče mehurčke na človeški koži.

Posledica vseh teh nevarnosti in težav, ki ajujno spremljajo lov na dragoceno rastlino, je, da je njen cvet najdražji na svetu. To pa ni edini razlog, da je cvet tako drag. K njegovi prodajni ceni znatno pripomore tudi dejstvo, da so »najdišča« orhidej navadno oddaljena po več tisoč kilometrov od skrajnih meja civilizacije, do prave ceste, po kateri lahko vozi avtomobil, ali najbližjega letališča je treba orhideje nositi po več dni z mulami ali voziti v čolnih. Razen tega je orhideja rastlina, ki zahteva skrbno nego, posebne tropične pogoje, da živi in se razvija. Vsaka nova faza njene življenja in razvoja pa zahteva nove izdatke, in tako cena naraste.

Če je lov dober, se lovci vračajo v taborišče vsak s po tremi ali štirimi stebli orhidej. Potlej je treba vsako orhidejo odrezati, da ne usahne. Vse to pa je združeno z napori in praskami po vsem telesu, toda tudi z globokim občutkom zadovoljstva v srcu. Dolžnost lovca, ko se vrne z lova, pa je, da skrbno klasificira plodove, da stebila s popki loči od drugih, ki so jih izgubila, in da položi na stran stebila, ki bodo poglajala cvetove v prihodnji sezoni.

V trenutkih, ko vdihava opojni vonj teh cvetnih metuljkov, vonj, ki se širi tokrat iz začasnega »orhidarija« lastnega izdelka, čuti lovec na orhideje redko zadovoljstvo človeka, ki se mu je ponudila priložnost, da se s kraljico rož prosto in neovirano zabava v divjini področja Mato Grosso. To zadovoljstvo je tako veliko, da sploh ne misli na ceno, ki jo doseže ta cvet na trgih velemed.

Na sliki vidimo steklen motorni čoln, dolg 7,9 m. Izdelali so ga po načrtih angleške admiraltete in ga vili v enem kosu. Tvrška Halmatic lahko izdela iz steklenih vlaken poljuben čoln do dolžine kakih 30 m, torej tudi manjšo jahto

Stekleni čolni in jahte

Ze od pamtveka je bil les surovina za izdelovanje ladij in splavov, s katerimi se je človek vozil po morju. V zadnjih dveh stoletjih je zamenjalo les železo, manjše ladje, kakor so ladje za reševanje in jahte, pa so v ladjedelnicah že

zmeraj izdelovali iz lesa. Zdaj pa vse kaže, da se bo moral les iz ladjedelnic povsem umakniti. V Veliki Britaniji so že začeli uporabljati s steklenimi vlakni prepleteno umetno smolo, iz katere izdelujejo jahte in motorne čolne.

V Cowesu so nedavno prikazali 15 m dolg čoln za križarjenje po morju, 8 m dolg motorni čoln in jahto, zgrajeno iz nove snovi. Novi metodji dela je treba pripisati, da je trup jahte vilit iz zelo tenke nove snovi; obod je debel samo 65 cm.

Utrjen je z votlimi rebri, vtisnjenimi vanj v razdalji po 15 cm. Tako je odprta nova pot k znatnemu raziskovanju izrednih prednosti novega gradiva. Iz steklenega gradiva narejeni motorni čolni in jahte so namenjeni tropičnim krajem: Razni morski črvi jim ne morejo do živca, zavarovani pa so tudi proti gnitju. Kmalu po izdelavi se nekoliko skrčijo, potem pa ostane njihov obseg nespremenjen. Če dodajo smoli in steklu nekaj kemikalij postanejo nezgortljivi.

KON TIKI II.

Dne 22. junija se je napolnil 60. letni American William Willis s splavom iz Callao v Peruju na dolgi pot čez Tih ocean, kakor svoj čas Norvežan Thor Theyerdahl. Pet dni po odhodu je prišla po radiu zadnja vest o njem, poletje pa je bilo 110 dni vse tiho. Naposled je Willis srečno priplul do otoka Pago Pago v otočju Samoa. Mož si je bil vtepel v glavo, da bo hitreje prevozil 6.500 km dolgo pot, kakor jo je prevozil Theyerdahl, ki je plul s svojim splavom po Tihem oceanu 102 dni. Toda Willisu se

to ni posrečilo. Plul je 13 dni dlje kakor Norvežan.

Willis je vzel s seboj na splav samo mačko in papigo. Na otoku Pago Pago je ga domačin navdušeno sprejel. Naproti so se mu odpeljali z rnicami in motornimi čolni. Willis je odklonil ponudbo, naj bi se zadnjih 100 m peljal s čolnom. Na splavu je ostal do obale. Medtem mu je zrastle dolga brada. Pripovedoval je, da ni doživel na dolgi poti nič posebnega, le proti koncu je mačka požrla papigo.

Anekdota

NITI ZA MILIJON

Znani nemški kemik iz minulega stoletja Friedrich Beckmann je začel igralsko kariero v gledališču, v Königsbergu. Tam je redko nastopal in njegova plača je bila zelo majhna. Večdar pa je bil zmeraj dobre volje in v veselji družbi je ob čaši vina čakal na boljše čase. Nekoč je sedel v kavarni. Prihitiel je njegov tovariš in že na pragu vzkliknil: »Beckmann, neki igralec je zbolel in ravnatelj te kliče, da ga zamenjaš.«

»Niti za milijon se ne bi ganil od tod, tako dobro se počutim,« je odgovoril Beckmann; »reci ravnatelju, da me nisi našel.«

Kaj si znorel? se je začudil tovariš, »saj dobiš cel tolar za nastop.«

»E, če je tako, je pa stvar drugačna. Kar brž pojdiva,« je dejal komik.

»Glej, utrinek! Želi si kaj.«
»Prav rada, samo vprašanje je, če boš plačal.«

Avtomobilska streha iz plastične mase

V Londonu so ljudje ondan videli prvo limuzino s streho iz plastične mase. Takšne avtomobile bodo začele angleške tovarne izdelovati v serijah. Gre za novo verzijo avtomobila znamke »Hunter«, izdelan tovarne Singer. Gornji del strehe je izdelan iz plastične mase, ki jo dobiva tovarna avtomobilov iz neke tovarne kemijske industrije. Novi avto je za kakih 5,7 cm daljši od avtomobila Singer SM 1500. Štiricilindrski motor z zmogljivostjo 2 ks pa ima enak. Njegove luči se prižigajo in ugašajo avtomatično.

JURE

NAPISAL BRODAR, RISAL JEZERNIK

121. Jure je res hitro okrevail. Zdaj je že lahko na pol sedel na visokem zgjavju in z zanimanjem poslušal tovariša Martina, politkomisarja bolnico, ki je vsak dan imel politično uro. Danes jih je Martin okregal. »Ljudsko pravico« ste mi spet porabili za cigaretno papirček! se je jezil. »Jaz pa naj hodim okoli in molodujem za literaturo...« »Ampak, tovariš komisar, saj smo jo že vsi prebrali,« je zagovarjal pregrešno kadilco tovariš Franček.

122. »Vi že, vi!«, Martin se ni dal pomiriti. »Kaj pa tisti, ki pridejo za vami? Literatura je danes dragocenost! Potem jim je pripovedoval, kako se tiska partizanska literatura. Koliko tovaršev so dan z dnem izpostavila poštetim nevarnostim, da preskrbijo papir, tiskarsko črnilo in še sto drugih malenkosti. In potem nosijo zavoj uporniškega tiska mimo prežečih okupatorjevih oči, skozi zasede in hajke. Kadilci so v zadregi gledali v tla. »Saj vem, da je hudo, ko ni papirčkov,« se je končno omehčal Martin. »Bom rekel ekonomu, naj malo razmisli o tem.«

123. Jure je zadnje dni z zanimanjem opazoval okrevanca Frančka, kako sedeč ob oknu vztrajno brska po starem radijskem aparatu, ki je kdo ve na kakšen način zašel v partizansko bolnico. Frančku je dum-dum kroglja raztrgala stegno. Vendar se je rana čudovito celila in zdaj je že lahko brez palice prišel od postelje do okna k svojemu aparatu. V njegove radiotehnične sposobnosti ni nihče verjel. Kadar niso imeli počeli kaj drugega, so brili norca iz njega in iz starega aparata.

124. Nekega večera, ko je Franček pravkar zaspal, so si izmislili novo vragolijo: aparat so postavili na konec njegove postelje. Mitraljez Nace je vanj vtaknil glavo in začel peti: »Hej, brigade...« »Franček!« so ga hitro zbudili. »Raz, die dela!« Franček je najprej presenečen buljil v aparat, potem pa opazil široki mitraljezov hrbet, ki se je krivil za njim. Pograbil je palico in zamahnil. »Oddaja!« se je v hipu nehala in aparat je zatulil: »Auuuu!«

MALI LEKSIKON

Kakšen vpliv je imel oče Karla Marxa na svojega sina?

Kakšen proces na Soncu je podoben procesu v vodikovi bombi?

Kaj je heroin?

V čem je prednost fluorescenčne cevi pred običajno žarnico?

Karl Marx se je rodil 5. maja 1818 v nemškem mestu Trieru. Poreklu je premožni inženirski družini. Njegov oče Heinrich je bil izobražen mož, ki se je navduševal za francoske prosvetlenske ideje in jih prinesel tudi na svojega sina. Zelo se je zaljubljal za Karlovo duševni razvoj in bil zadovoljen, da je sin tako vnet za znanost.

Znanstveniki so že zdavnaj domnevili, da sončna in toplotna energija ni zgolj plod objavljanja žarčev mase, marveč izvira najbrž tudi iz procesa razpadanja atoma. Najbolj verjetno je ta proces pojasnila fizika leta 1939. Po tem pojasnilu se na Soncu spajajo vodikovi atomi z atomi helija. Pri tem se del mase spremeni v energijo. Enak proces nastane tudi v vodikovi bombi.

Heroin je močno narkotično sredstvo; koncentrat morfija v obliki soli. V Ameriki stane pol kilograma heroina 3.600 dolarjev. Ta količina razkruja v milijardni vodni ena injekcija stane 50 dolarjev. V Ameriki je zdaj uživanje heroina tako zelo razširjeno, da so v parlamentu že začeli govoriti o morilskih kot »nacionalnem problemu«.

Morfalizem se v Ameriki širi po zaslugi tihotapljskih trgovcev. Ko pride morfina, ki čuti čedalje večjo potrebo po morfinu, tako daleč, da jemlje injekcije heroina, znanj ni več zdravila. Statistično je dokazano, da se samo 2% morfinskih odvislcev uspešno izvleče iz morfinizma. Prodajalci namaj širijo morfinem tako, da dajejo prve doze heroina brezplačno — za poskušnjo. Za začetne etane stane heroin 20 dolarjev. Injekcija heroina pa 30 ali še več. Uporabniki heroina neopirno privede do absolutnega psihološkega, zdravstvenega in moralnega propada.

Fluorescenčna cev ima veliko prednost pred običajno žarnico z žarčnim kovinskim vlaknom. Ta cev je predvsem mnogo bolj ekonomična, ker dobi električno energijo enako učinkovito razsvetlavo. Razen tega je tudi mnogo trpežnejša, ker njena steklena cev ni tako krhka, kot steklena cev običajne žarnice. Njena obrabljajo zelo počasi. Njena prednost je tudi v tem, da lahko dobimo z obilno ravnimi notranjih površin z raznimi mešanici fluorescenčnih barvil v svetlobo v poljubni barvi. Največja njena vrednost pa je vsekakor v tem, da daje svetlobo podobno dnevi, in da njena svetloba najmanj škoduje očem.

